

Återrapportering Tillsammans mot brott

Tillsammans mot brott,
Ett nationellt brottsförebyggande program
EBM 2019:690
Augusti 2019

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Uppdraget	5
3. Bakgrund	5
3.1 Ekonomisk brottslighet – ett allvarligt samhällsproblem.....	5
3.2 Ekobrottsmyndighetens uppdrag.....	6
3.3 Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete – en övergripande beskrivning	6
3.4 Organisation för den brottsförebyggande verksamheten	7
4. Redovisning av Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete	7
Allmänt.....	7
4.1 Strategiska målsättningar för arbetsprocessen	7
4.1.1 Ökad kunskap.....	7
4.1.2 Utvecklad samverkan	9
4.2 Strategiska målsättningar för arbetets inriktning	11
4.2.1 Minska motivationen att begå brott.....	11
4.2.2 Öka formell och informell kontroll	11
4.2.3 Begränsa tillgängligheten till lämpliga brottsobjekt	12
5. Slutsatser	14
Urval av brottsförebyggande åtgärder som har genomförts 2017–2019	16
Nationella brottsförebyggande samverkansforum.....	19

1. Sammanfattning

Ekobrottsmyndighetens samlade bedömning är att programmet Tillsammans mot brott har haft en positiv betydelse för utvecklingen av myndighetens brottsförebyggande arbete. Programmet har utgjort en tydlig styrsignal för de brottsförebyggande frågorna. Ekobrottsmyndigheten efterfrågar dock att ekonomisk brottslighet tydligare inkluderas i programmet.

För att säkerställa att myndighetens brottsförebyggande arbete bedrivs i enlighet med de strategiska målsättningarna i programmet har Ekobrottsmyndigheten tagit fram en ny brottsförebyggande strategi. Strategiarbetet har genomförts i nära samverkan med Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet är i sin slutfas och den nya brottsförebyggande strategin ska beslutas under hösten 2019.

För att nå de strategiska målsättningarna i programmet har Ekobrottsmyndigheten även initierat ett utvecklingsarbete, bl.a. för att utveckla förmågan att löpande dokumentera, systematisera och analysera brottsligheten. Ekobrottsmyndigheten konstaterar även att uppföljning och utvärdering av de brottsförebyggande insatserna utgör ett utvecklingsområde.

Det övergripande målet för Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete är att minska den ekonomiska brottsligheten och dess skadeverkningar. Ekobrottsmyndigheten bedömer att det finns goda förutsättningar att förebygga ekonomisk brottslighet, eftersom den äger rum inom ramen för legala verksamheter och därmed omfattas av tillsynsmyndigheternas kontroller. Som brottsbekämpande myndighet befinner sig Ekobrottsmyndigheten dock långt från de tillsyns- och kontrollfunktioner som har möjlighet att vidta åtgärder för att upptäcka och försvåra brotten. Däremot besitter Ekobrottsmyndigheten kunskap om brottsligheten. Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete är därför i huvudsak inriktat på att samverka med andra myndigheter, kommuner, näringsliv och organisationer som genom sitt tillsyns- eller kontrollansvar har möjlighet att vidta åtgärder som kan förebygga brott.

Ekonomisk brottslighet förekommer i alla branscher och sektorer. Vissa branscher är dock mer utsatta än andra som exempelvis bygg-, infrastruktur-, städ-, restaurang-, bemannings- och transportbranscherna. Ekobrottsmyndighetens samverkan utgår från identifierade riskbranscher och brottsområden. Ekobrottsmyndigheten har identifierat ett behov av att utveckla samverkan med fler aktörer på nationell nivå då bedömningen är att ett sammanhållet arbete ökar förutsättningarna för att förmedla en gemensam bild till de samverkande aktörerna av problematiken, koordinera budskap och genomföra likartade brottsförebyggande insatser oavsett var i landet de genomförs.

2. Uppdraget

Det nationella brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott (Skr. 2016/17:126) ska följas upp. Enligt Ekobrottsmyndighetens regleringsbrev ska myndigheten därför redovisa insatser som har genomförts eller påbörjats sedan 2017 och som på kort eller lång sikt kan ha betydelse för programmets strategiska målsättningar. Ekobrottsmyndigheten ska även, i den utsträckning detta är möjligt, bedöma eventuella effekter av genomfört arbete. Redovisningen ska vara regeringen (Justitiedepartementet) tillhanda senast den 1 september 2019.

3. Bakgrund

Ekobrottsmyndigheten har haft i uppdrag att bedriva brottsförebyggande verksamhet sedan myndigheten bildades 1998. Karaktären på arbetet har sett olika ut under åren.

3.1 Ekonomisk brottslighet – ett allvarligt samhällsproblem

Ekonomisk brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem. Ekonomisk brottslighet drabbar hela samhället och alla medborgare genom att

- tilliten till staten, myndigheter och näringslivet skadas,
- samhället undandras stora intäkter i form av skatter och avgifter,
- pengar från välfärdssystemet betalas ut på felaktiga grunder till personer och företag,
- seriösa företag utsätts för illojal konkurrens, och
- finans- och kapitalmarknaden där företags, privata sparares och pensionssystemets medel är placerade riskerar att destabiliseras.

Ekonomisk brottslighet omsätter hundratals miljarder kronor årligen bara i Sverige. Brottsligheten är svår att upptäcka. De flesta av brotten anmäls av Skatteverket och konkursförvaltare. Omfattningen är främst ett resultat av inriktningen av kontrollfunktionernas arbete. Mörkertalet bedöms därför vara mycket stort.

Ekonomisk och organiserad brottslighet är dessutom nära sammanlänkade. Myndighetens analys av utvecklingen av den grova organiserade brottsligheten visar att de kriminella organisationerna och nätverken har ökat förmågan att begå ekonomisk brottslighet. Kopplingen mellan den legala och illegala sfären fortsätter att stärkas. Som exempel kan nämnas att kriminella infiltrerar näringslivet genom att använda företag som brottsverktyg och deltar i offentliga upphandlingar samt använder sig av intyg från exempelvis mäklare och banktjänstemän.¹ Brottvinsterna används delvis för att finansiera annan grov och organiserad brottslighet.

Samtidigt bedömer Ekobrottsmyndigheten att det finns goda förutsättningar att förebygga ekonomisk brottslighet, eftersom den äger rum inom ramen för legala verksamheter och därmed omfattas av tillsynsmyndigheternas kontroller.

¹ Ekobrottsmyndighetens lägesbild 2016–2018, sid. 5, Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2018–2019, sid 21

3.2 Ekobrottsmyndighetens uppdrag

Ekobrottsmyndigheten har ett viktigt samhällsuppdrag – att bekämpa och förebygga ekonomisk brottslighet. Myndigheten ska även arbeta för att begränsa vinsterna av brott och brottslig verksamhet.

Av § 4 i förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten framgår att myndigheten ska bedriva brottsförebyggande arbete som avser ekonomisk brottslighet. I det ingår att lämna information om den ekonomiska brottsligheten till andra myndigheter samt till kommuner, näringsliv, organisationer och allmänheten.

Med ekonomisk brottslighet avses de brott som myndigheten ansvarar för, nämligen mål om

- brott mot 11 kap. brottsbalken, lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m., skattebrottslagen (1971:69) och aktiebolagslagen (2005:551),
- brott mot 9 kap. 1–3 §§ brottsbalken, om gärningen rör EU:s finansiella intressen, och 9 kap. 3 a § brottsbalken,
- brott mot lagen (2013:385) om ingripande mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergi produkter,
- brott mot lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden, och
- brott vars handläggning annars ställer särskilda krav på kännedom om finansiella förhållanden, näringslivsförhållanden, skatterätt eller liknande.

3.3 Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete – en övergripande beskrivning

Det övergripande målet för Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete är att minska den ekonomiska brottsligheten och dess skadeverkningar. För att förebygga ekonomisk brottslighet krävs kunskap om brottsligheten, dess orsaker och vilka brottsförebyggande metoder som fungerar.

Att förebygga brott handlar om att förekomma brott, dvs. att agera innan ett brott har inträffat. Det finns dock en rad åtgärder som myndigheten vidtar inom ramen för sitt uppdrag att bekämpa brott som givetvis bidrar till att minska sannolikheten för att brott begås och som därmed kan sägas ha brottsförebyggande effekter. Exempelvis är ett av uppdragen för myndighetens underrättelsetjänst att upptäcka och anmäla pågående brottslighet. Genom underrättelsearbetet ökar risken för upptäckt. Likaså har utrednings- och lagföringsverksamheten, vilket är samhällets sätt att reagera på enskilda brott, en brottsförebyggande effekt. Genom fällande domar kan exempelvis den upplevda risken för upptäckt öka och därmed fungera avskräckande. Genom remissförfarandet och deltagandet i offentliga utredningar med expertkunskap kan myndigheten bidra med ett brottsförebyggande perspektiv i lagstiftningsprocessen. Ekobrottsmyndigheten arbetar också med att begränsa vinsterna av brott på egen hand men även i samverkan med andra. Ekobrottsmyndigheten samverkar exempelvis med myndigheter som har möjlighet att utfärda administrativa avgifter som ett komplement till de straffrättsliga åtgärderna och därmed göra brottsligheten mindre lönsam.

Som brottsbekämpande myndighet befinner sig Ekobrottsmyndigheten långt från de tillsyns- och kontrollfunktioner som har möjlighet att vidta åtgärder för att upptäcka och försvåra brotten. Däremot besitter Ekobrottsmyndigheten kunskap om brottsligheten. Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete är därför i huvudsak inriktat på att samverka med andra myndigheter, kommuner, näringsliv och organisationer som genom sitt tillsyns- eller kontrollansvar har möjlighet att vidta åtgärder som kan förebygga brott. Det brottsförebyggande arbetet fokuserar även på att uppmärksamma lagstiftningsåtgärder som förhindrar eller försvårar ekonomisk brottslighet.

3.4 Organisation för den brottsförebyggande verksamheten

Det brottsförebyggande arbetet vid Ekobrottsmyndigheten leds och samordnas av Kommunikationsenheten vid myndighetens huvudkontor. Inriktningen och prioriteringen av Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete styrs av årliga handlingsplaner och utgår från myndighetens instruktion, verksamhetsplan och strategiska inriktning samt regeringens nationella program Tillsammans mot brott. Till enheten är personal knuten, på central och regional nivå, med ett särskilt uppdrag att förebygga ekonomisk brottslighet.

Antalet anställda vid Ekobrottsmyndigheten med ett särskilt uppdrag att förebygga ekonomisk brottslighet uppgick vid halvårsskiftet 2019 till sju heltidsanställda, varav fyra regionala handläggare placerade i Göteborg, Linköping, Malmö och Stockholm, samt en strategisk samordnare och två strategiska analytiker placerade vid huvudkontoret.

Den brottsförebyggande verksamheten har haft utmaningar gällande styrning, samordning och uppdragets inriktning, delvis beroende på en omorganisation 2017 med bemanningsökning samt att chefsbefattningar varit vakanta. För närvarande pågår därför en översyn av hur det brottsförebyggande arbetet ska organiseras och framtagande av en ny strategi för det brottsförebyggande arbetet.

4. Redovisning av Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete

Allmänt

Regeringens målsättning med det nya nationella programmet Tillsammans mot brott är att skapa förutsättningar för att bedriva ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete. I följande avsnitt beskrivs Ekobrottsmyndighetens arbete under perioden 2017–2019 för att nå de strategiska målsättningarna som presenteras i programmet.

För att säkerställa att myndighetens brottsförebyggande arbete bedrivs i enlighet med de strategiska målsättningarna i programmet Tillsammans mot brott har Ekobrottsmyndigheten tagit fram en ny brottsförebyggande strategi. Strategiarbetet har genomförts i nära samverkan med Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet är i sin slutfas och den nya brottsförebyggande strategin ska beslutas under hösten 2019. Strategiarbetet har kombinerats med kompetenshöjande insatser för samtliga anställda med ett särskilt uppdrag att arbeta brottsförebyggande.

4.1 Strategiska målsättningar för arbetsprocessen

För att bedriva ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete krävs utvecklade arbetsprocesser. Regeringen pekar på att de två viktigaste faktorerna i arbetsprocessen är ökad kunskap och utvecklad samverkan.

4.1.1 Ökad kunskap

En av regeringens målsättningar är att arbetet ska vara kunskapsbaserat i högre utsträckning. Att arbetet är kunskapsbaserat innebär att det grundar sig på kunskap om brottsligheten (dess omfattning, struktur och utveckling), analys av dess orsaker och identifiering av åtgärder som i möjligaste mån

riktas mot orsakerna till brottsproblemet. Åtgärderna ska, så långt det går, vara beprövade eller utvärderade och arbetet ska revideras utifrån uppföljning och utvärdering.²

Att arbeta kunskapsbaserat innebär således att Ekobrottsmyndigheten behöver ha kunskap om brottsligheten, dess orsaker, identifiera brottsförebyggande åtgärder samt följa upp insatserna. Ekobrottsmyndigheten har brutit ned det kunskapsbaserade arbetssättet i följande schematiska steg:

Bild 1: kunskapsbaserat arbete i praktiken
Källa: Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande funktion

Kartläggning och orsaksanalys

Ekobrottsmyndigheten har en unik kunskap om den ekonomiska brottsligheten i form av exempelvis brottsanmälningar, statistik, förundersökningar, underrättelseinformation samt medarbetarnas kunskap och erfarenhet. Denna information behöver omhändertas på ett strukturerat och systematiskt sätt i större utsträckning. Ekobrottsmyndigheten har därför inom ramen för myndighetens verksamhetsplan³ initierat ett utvecklingsarbete för att utveckla förmågan att löpande dokumentera, systematisera och analysera informationen för att ta fram underlag som beskriver brottslighetens struktur, omfattning och utveckling. T.ex. har en genomlysning av myndighetens analysverksamhet samt en översyn av brottskoder, framtagande av metod för analyser av domar och utvinning av information i tillgängliga utredningsstöd påbörjats. Mot bakgrund av att Ekobrottsmyndigheten befinner sig långt från de tillsyns- och kontrollfunktioner som har möjlighet att vidta åtgärder för att upptäcka och försvåra brotten, bedöms förmågan att dokumentera och analysera den ekonomiska brottsligheten som särskilt prioriterad ur ett brottsförebyggande perspektiv. Kunskap om brottsligheten har en direkt påverkan på myndighetens förmåga att förebygga brott.

Ekobrottsmyndigheten kan konstatera att det finns relativt lite forskning om ekonomisk brottslighet i allmänhet och om förebyggande av ekonomisk brottslighet i synnerhet. Ekobrottsmyndigheten har därför under 2019 inlett ett projekt med Brå för att öka kunskapen om brottsförebyggande metoder mot ekonomisk brottslighet. Projektet ska resultera i två rapporter; en som beskriver den ekonomiska brottslighetens struktur och utveckling samt en handbok med brottsförebyggande åtgärder. Projektet löper över två år. Ekobrottsmyndigheten bedömer att projektet ligger väl i linje med regeringens målsättning att förstärka kopplingen mellan forskning och praktik.

Ekobrottsmyndigheten har även inlett en samverkan med Bolagsverket för att genomföra en kartläggning avseende fenomenet företag som brottsverktyg. Projektet initierades under 2018 och ska resultera i en gemensam rapport samt föreslå åtgärder som Bolagsverket och Ekobrottsmyndigheten kan vidta för att försvåra och förebygga att företag används som brottsverktyg.

² Brottsförebyggande rådets hemsida: <https://www.bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder.html>

³ Ekobrottsmyndighetens verksamhetsplan 2019–2021, Mål 1, aktivitet ”Utveckla organisationen för myndighetens brottsförebyggande verksamhet och förmågan att arbeta kunskapsbaserat”

Åtgärder

Olika brottstyper och grupper av gärningspersoner kräver olika angreppssätt och brottsförebyggande åtgärder. Ett effektivt brottsförebyggande arbete kan därför kräva att flera olika åtgärder kombineras för att uppnå effekt på både kort och lång sikt. En grundläggande förutsättning för att identifiera åtgärder är att arbetet utgår från kunskap om brottsligheten och dess orsaker. Som ovan beskrivits pågår det ett utvecklingsarbete för att stärka myndighetens förmåga avseende kartläggning och orsaksanalys. Parallellt med det utvecklingsarbetet och som ett resultat av arbetet med att ta fram en ny brottsförebyggande strategi bedömer Ekobrottsmyndigheten att situationell brottsprevention är mest effektivt för att förebygga ekonomisk brottslighet.

Följande principer ska vara vägledande för Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande åtgärder:

1. Göra det svårare att begå brott
2. Göra det mer riskabelt att begå brott
3. Skapa incitament att handla rätt
4. Minska lönsamheten att begå brott
5. Motverka bortförklaringar som underlättar brott

Principerna är utvecklade inom ramen för situationell brottsprevention, men är inte specifika för ekonomisk brottslighet utan kan användas på alla typer av brott. Ekobrottsmyndigheten har valt att inrikta de brottsförebyggande åtgärderna i enlighet med situationell brottsprevention då myndigheten bedömer att det är mer resurseffektivt att påverka de strukturer som möjliggör brott. Ekobrottsmyndighetens bedömning ligger i linje med studier som tyder på att ett situationellt perspektiv är bäst lämpat för att förebygga ekobrott.⁴

Uppföljning

Det är en utmaning för all brottsförebyggande verksamhet att mäta effekterna av brottsförebyggande insatser. Då forskningen om effekten av olika brottsförebyggande metoder är begränsad menar Brå att man i stället får ”bedöma hur väl åtgärderna kan tänkas påverka problemen och i efterhand följa upp arbetet för att kontrollera resultaten”.⁵

En gemensam digital arbetsyta för den brottsförebyggande verksamheten har tagits fram där bland annat den brottsförebyggande handlingsplanen löpande följs upp genom logg över aktiviteterna. Ekobrottsmyndigheten har även tagit fram en mall för att dokumentera och följa upp genomförda åtgärder. Mallen utgör ett steg för att påbörja uppföljning av verksamheten på ett mer systematiskt sätt. Ekobrottsmyndigheten kan dock konstatera att uppföljning och utvärdering i de här delarna är utvecklingsområden.

4.1.2 Utvecklad samverkan

Tillsammans mot brott identifierar behovet av att utveckla samverkan och att samverkan i högre grad bör utgå från identifierade behov, leda fram till konkreta brottsförebyggande åtgärder samt följa upp dessa.

Som tidigare nämnts är Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande arbete i huvudsak inriktat på att samverka med andra myndigheter, kommuner, organisationer samt näringslivet och dess branschorganisationer som har möjlighet att vidta brottsförebyggande åtgärder inom ramen för sitt

⁴ International handbook of white-collar crime, Situational Crime Prevention and White-Collar Crime, sid. 609, Förebygga ekobrott. Behov och metoder, rapport 2003:1, Brottsförebyggande rådet, Det brottsförebyggande arbetet i Sverige. Nuläge och utvecklingsbehov 2019, sid. 6, Brottsförebyggande rådet

⁵ <https://www.bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder/arbete-kunskapsbaserat.html>

tillsyns- eller kontrollansvar. Ekobrottsmyndighetens samverkansmodell bygger i stor utsträckning på att myndigheten tillhandahåller information och kunskap om ekonomisk brottslighet, tillvägagångssätt och konkret stödmaterial i form av exempelvis checklistor och informationsmaterial för att öka förmågan att upptäcka och förhindra samt försvåra ekonomisk brottslighet.

Ekonomisk brottslighet förekommer i alla branscher och sektorer. Vissa branscher är dock mer utsatta än andra som exempelvis bygg-, infrastruktur-, städ, restaurang-, bemannings- och transportbranscherna. Ekobrottsmyndighetens samverkan utgår från identifierade riskbranscher och brottsområden och samverkar med branschorganisationer på nationell och regional nivå. I dagsläget deltar myndigheten i ett 15-tal nationella forum, se förteckning på sid 19.

Ekobrottsmyndigheten strävar efter att utveckla samverkan med fler aktörer på nationell nivå, även om brottsligheten begås lokalt eller regionalt. Det brottsförebyggande arbete som bedrivs vid myndigheten i dag skiljer sig åt mellan regionerna, men även i förhållande till det centrala arbetet, i alltför stor utsträckning. Det saknas också en tydlig styrning som håller ihop arbetet. Mot bakgrund av att Ekobrottsmyndigheten är en relativt liten myndighet vars kompetens efterfrågas i alltför många sammanhang är det viktigt att utveckla nya former för att sprida information och genomföra åtgärder nationellt, regionalt och lokalt. Genom ett sammanhållet arbete ökar förutsättningarna för att förmedla en gemensam bild till de samverkande aktörerna av problematiken, koordinerar budskap och genomför likartade brottsförebyggande insatser oavsett var i landet de genomförs.

Ekobrottsmyndigheten har tagit initiativ till att utveckla samverkan med Skatteverket avseende stora infrastrukturprojekt som Trafikverket genomför såsom Förbifart Stockholm, Ostlänken, Västlänken samt Flackarpsbanan. Infrastrukturprojekten avser upphandlingar för miljardbelopp och berör kända riskbranscher för ekonomisk brottslighet såsom, bygg, anläggning, transport med flera. Målet med samverkan är att stärka Trafikverkets förmåga att undvika att oseriösa eller kriminella entreprenörer vinner upphandlingar samt att upptäcka eventuell ekonomisk brottslighet. Den utvecklade samverkansmodellen ligger i linje med Tillsammans mot brott och bygger på att åtgärderna är baserade på en gemensam och dokumenterad problembild.

För att förebygga brottslighet inom byggbranschen i Stockholm samverkar Ekobrottsmyndigheten sedan ett par år med branschorganisationer, Skatteverket, Polismyndigheten, Arbetsmiljöverket och de stora allmännyttiga bostadsbolagen i Stockholmsregionen. Baserat på en serie seminarier för att inhämta information har en åtgärdsplan tagits fram. Samverkan har ökat medvetenheten om risker för olika typer av brottslighet i byggbranschen. Flera av allmännyttans bostadsbolag i Stockholm har blivit drivande i frågor kring en sund byggbransch. Ekobrottsmyndigheten avser att sprida modellen till övriga landet.

Ekobrottsmyndigheten strävar även efter att utveckla samverkan internationellt avseende gränsöverskridande brottslighet, främst inom *European multidisciplinary platform against criminal threats* (EMPACT), EU:s policycykel.

4.2 Strategiska målsättningar för arbetets inriktning

Det andra målområdet i programmet Tillsammans mot brott fokuserar på åtgärder som kan riktas mot individer eller situationer.

Målsättningar för arbetets inriktning:

- Minska motivationen att begå brott
- Öka formell och informell kontroll
- Begränsa tillgängligheten till lämpliga brottsobjekt

Beskrivningen av de strategiska målen i programmets inriktning utgår till stor del från lokalt brottsförebyggande arbete med tonvikt på traditionell brottslighet. Förutsättningarna för ekonomisk brottslighet skiljer sig dock i stora delar från annan brottslighet, eftersom den begås inom ramen för legala strukturer med kontakter och exponering mot kunder, andra företag och myndigheter. Brottsligheten är dessutom starkt knuten till olika typer av lagstiftning. Sammantaget gör dessa omständigheter att Ekobrottsmyndigheten bedömer att det finns goda förutsättningar för att förebygga ekonomisk brottslighet.

4.2.1 Minska motivationen att begå brott

Med att minska motivationen att begå brott avses i programmet företrädesvis insatser som riktas mot enskilda individer som bedöms vara i riskzonen för att hamna i kriminalitet, stöd till individer som vill lämna ett kriminellt liv eller att minska risken för att återfalla i ny brottslighet efter avtjänat straff. Skolan och socialtjänstens roll betonas särskilt.

För att förebygga ekonomisk brottslighet bedömer Ekobrottsmyndigheten att det inte är resurseffektivt att arbeta mot enskilda individer, så kallad individualprevention. Myndigheten bedömer i stället att det är mer effektivt att arbeta med systemlösningar. Som tidigare beskrivits i återrapporteringen innebär det att arbeta med tillsyns- och kontrollfunktioner samt att påverka lagstiftningen.

Ett flertal av de brottsförebyggande åtgärder som Ekobrottsmyndigheten vidtar kan i ett vidare perspektiv tolkas som åtgärder för att minska motivationen att begå brott. Ekobrottsmyndigheten informerar exempelvis särskilda riskgrupper om konsekvenserna av att arbeta svart eller att ställa upp som målvakt. En stor andel av den kända ekonomiska brottsligheten begås av småföretagare som har gjort sig skyldiga till bokföringsbrott, t.ex. genom att inte upprätta en årsredovisning. Många av brotten uppges bero på slarv och okunskap. För att förebygga den här typen av brott samverkar myndigheten med Bolagsverket för att informera om bokföringsskyldigheten.

Ekonomisk vinning är drivkraften till många ekonomiska brott, särskilt vid planerade brottsupplägg och vid organiserad brottslighet. För att förebygga ekonomisk brottslighet är det därför viktigt att minska den ekonomiska vinningen och möjligheten för kriminella att tillgodogöra sig brottsvinster. Ekobrottsmyndigheten bedriver tillgångsinriktad brottsbekämpning, dels på egen hand och dels i samverkan med andra myndigheter.

4.2.2 Öka formell och informell kontroll

Med att öka formell och informell kontroll avses i programmet företrädesvis att utveckla rättsväsendets arbete för att öka upptäcktsrisken, att förmå myndigheter utanför rättsväsendet att stärka samhällets kontrollfunktioner i form av exempelvis administrativa åtgärder och tillsyn samt näringslivets förmåga att bidra till ökad upptäcktsrisk.

Ekobrottsmyndigheten bedömer att det finns en stor potential att förbättra samhällets möjligheter att upptäcka ekonomisk brottslighet och därmed göra det mer riskabelt att begå brott. Merparten av de ekonomiska brotten upptäcks och anmäls i dag av Skatteverket och konkursförvaltare. Omfattningen är främst ett resultat av inriktningen av kontrollfunktionernas arbete. Mörkertalet bedöms därför vara mycket stort.

Att förebygga ekonomisk brottslighet är en bred samhällsinsats som med nödvändighet behöver involvera ett stort antal myndigheter, organisationer och företag. I myndighetens nya brottsförebyggande strategi har tillsyns- och kontrollfunktioner identifierats som särskilt prioriterade målgrupper för det brottsförebyggande arbetet. Ekobrottsmyndigheten kan också konstatera att en av de viktigaste brottsförebyggande åtgärderna är effektiv lagstiftning och arbetar därför för att öka den formella kontrollen genom att föreslå lagändringar, t.ex. lättnader i sekretesslagstiftningen för att skapa bättre förutsättningar för myndigheter att utbyta information.

Ekobrottsmyndigheten arbetar redan i dag för att fler aktörer såsom kommuner, länsstyrelser, utbetalande och upphandlande myndigheter, näringslivet inklusive bankväsendet ska stärka sin förmåga att upptäcka ekonomisk brottslighet. Åtgärderna är av olika karaktär. Ekobrottsmyndigheten har exempelvis tillsammans med Finansinspektionen regelbundna möten med marknadsplatserna för att informera om ekonomisk brottslighet på värdepappersmarknaden och därigenom skapa förutsättningar för att sådan brottslighet förhindras eller försvåras. Myndigheten bedriver även arbete med andra relevanta samhällsaktörer om risker och varningssignaler vid upphandling och i samband med statliga utbetalningar baserat på myndighetens kunskap om den ekonomiska brottsligheten.

Ekobrottsmyndigheten samverkar också med näringslivets organisationer för att stärka deras möjligheter till självreglering genom att föra in etik- och moraldiskussioner i verksamheten för att skapa system för intern kontroll. För stora företag och upphandlande myndigheter kan varumärket och förtroendet kraftigt skadas om det förekommer ekonomisk brottslighet i verksamheten eller hos anlitate underentreprenörer.

Ekobrottsmyndigheten upplever ett stort intresse från de ovannämnda aktörerna som efterfrågar information och stöd. Ekobrottsmyndighetens ambition är att tillhandahålla kvalitetssäkrad och praktiskt användbar information till prioriterade målgrupper. Ekobrottsmyndigheten arbetar med att utveckla en digital plattform för spridning av information. Målet ska vara att Ekobrottsmyndighetens målgrupper ska kunna hämta relevant information och kunskap i förhållande till sitt uppdrag, t.ex. tillsyn.

4.2.3 Begränsa tillgängligheten till lämpliga brottsobjekt

Med att begränsa tillgängligheten till lämpliga brottsobjekt avses i programmet företrädesvis att göra brottsobjekt mindre stöldbegärliga, att motverka efterfrågan på stulna varor och att beakta brottsförebyggande aspekter i den fysiska offentliga miljön.

Ur ett ekobrottsperspektiv kan lämpliga brottsobjekt sägas utgöras av företag som utnyttjas som brottsverktyg, olika former av tillstånd, tillgång till statliga medel i form av exempelvis moms eller utbetalningar från välfärdssystemet samt offentlig upphandling. Nedan ges en kortfattad beskrivning av hur företag och offentlig upphandling kan utgöra brottsobjekt.

Att företag utnyttjas som brottsverktyg är ett känt fenomen inom rättsväsendet. Med ett företag kan kriminella personer begå brott mot staten, andra företag och enskilda. Företag är intressanta som

brottsverktyg av flera anledningar. Ett företag öppnar upp nya brottsarenor och möjliggör för huvudmännen att distansera sig från den brottsliga verksamheten genom falska, stulna eller kapade identiteter, målvakter och bulvaner. Likaså kan företag utnyttjas för att begå brott i alla dess livsfaser; från att ett företag startas till att verksamhet bedrivs och att det försätts i konkurs. Det är därför angeläget att förhindra, försvåra och förebygga att företag används som brottsverktyg och att målvakter registreras i bolagsstyrelser.

Ekobrottsmyndigheten bedömer att offentlig upphandling är ett särskilt riskområde. Enligt Konkurrensverkets senaste beräkningar köper den offentliga sektorn varor, tjänster och entreprenader för över 630 miljarder kronor årligen.⁶ Ekonomisk brottslighet förekommer i alla branscher och sektorer. Vissa branscher är dock mer utsatta än andra. Svart arbetskraft återfinns ofta inom arbetskraftsintensiva branscher som exempelvis bygg, städ, restaurang och transport. Branscher som det offentliga ofta upphandlar varor och tjänster från. Att förhindra att oseriösa företag som inte redovisar och betalar skatter och avgifter vinner offentliga upphandlingar är viktigt. Utöver att skattemedel hamnar hos kriminella bidrar ekonomisk brottslighet även till att villkoren på arbetsmarknaden försämras och att konkurrensen snedvrids på bekostnad av företagare som följer lagar och regler.

⁶ Konkurrensverkets årsredovisning 2018, sid 19

5. Slutsatser

Ekobrottsmyndighetens samlade bedömning är att programmet Tillsammans mot brott har haft en positiv betydelse för utvecklingen av myndighetens brottsförebyggande arbete. Programmet har utgjort en tydlig styrsignal åt de brottsförebyggande frågorna. Programmet bedöms även underlätta samverkan när flera myndigheter får samma styrsignaler.

Ekobrottsmyndigheten konstaterar att Tillsammans mot brott i huvudsak utgår från traditionell brottslighet. Mot bakgrund av den samhällsekonomiska skada som ekonomisk brottslighet orsakar i form av förlorade skatteintäkter, att pengar utbetalas på felaktiga grunder, samt att tilliten till staten, myndigheter och näringslivet skadas, behöver arbetet med att förebygga ekonomisk brottslighet tydligare inkluderas i programmet.

Det finns olika beräkningar som indikerar att de ekonomiska skadorna från ekonomisk brottslighet är betydande. Enligt beräkningar gjorda av amerikanska forskare uppskattas skadorna vara mellan 10 till 35 gånger större än för den traditionella brottsligheten.⁷ Beräkningar från Skatteverket visar att det totala skattefelet⁸ uppgår till drygt 130 miljarder kronor årligen.⁹ Enbart skattefelet avseende svart arbetskraft bedöms ligga på runt 66 miljarder kronor årligen.¹⁰ Det beräknade skattefelet kan jämföras med budgetposten avseende Hälsovård, sjukvård och social omsorg som 2018 uppgick till 78,4 miljarder eller kostnaderna för rättsväsendet på 45,9 miljarder kronor.¹¹

Utöver kostnaderna visar dessutom utvecklingen av den grova organiserade brottsligheten att de kriminella organisationerna ökar förmågan att begå ekonomisk brottslighet som en del av sin kriminella verksamhet. Sammantaget finns det således flera starka skäl för ett ökat fokus på förebyggande åtgärder avseende ekonomisk brottslighet.

En konsekvens av att Tillsammans mot brott huvudsakligen fokuserar på traditionell brottslighet är att de aktörer som främst arbetar med ekonomisk brottslighet riskerar att hamna utanför den nationella stöd- och samordningsstruktur som har inrättats på uppdrag av regeringen genom det utökade uppdraget till Brå och Länsstyrelserna 2016. Ekobrottsmyndigheten riskerar att gå miste om stöd som Brå kan erbjuda i form av metodstöd, nätverk och kompetensutveckling. Det innebär dessutom att Brå, som en konsekvens av programmets fokus, i stort sett uteslutande följer upp traditionell brottslighet. Det avspeglar sig bl.a. i att Brå:s rapport Det brottsförebyggande arbetet i Sverige: Nuläge och utvecklingsbehov 2019 inte omfattar det brottsförebyggande arbetet avseende ekonomisk brottslighet som bl.a. Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och Bolagsverket bedriver.

Ekobrottsmyndigheten anser att det behövs en tydligare nationell samordning av det brottsförebyggande arbetet avseende ekonomisk brottslighet. En nationell samordning skulle kunna utgöra ett komplement till programmet och vara en tydlig sammanhållande kraft och därmed öka förutsättningarna för att driva arbetet framåt.

⁷ Förebyggande metoder mot ekobrott, En antologi, Rapport 2003:10, sid. 15–16

⁸ Skattefelet är skillnaden mellan den skatt som skulle ha blivit fastställd om alla skattskyldiga redovisade alla sina verksamheter och transaktioner korrekt och den skatt som i praktiken har fastställts av Skatteverket.

⁹ Skattefelskarta för Sverige, Skatteverket, Rapport 2008:1, sid. 56

¹⁰ Ibid, sid 60

¹¹ <https://www.regeringen.se/sveriges-regering/finansdepartementet/statens-budget/statens-budget-i-siffror/>

För att ytterligare utveckla det brottsförebyggande arbetet mot ekonomisk brottslighet skulle en stöd- och samordningsstruktur med myndigheter och aktörer som verkar inom ekobrottsområdet, t.ex. Bolagsverket, Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen, Skatteverket och Tullverket, kunna inrättas. Ett sådant arbete skulle kunna ledas av Brå eller en nationell samordnare för förebyggande arbete mot ekonomisk brottslighet. På samma sätt som för Polismyndigheten, kommuner och länsstyrelserna, finns det ett motsvarande behov för myndigheter med uppdrag att förebygga ekonomisk brottslighet att få ta del av en nätverksstruktur för samverkan, kompetensutveckling och metodstöd.

Bilagor

Urval av brottsförebyggande åtgärder som har genomförts 2017–2019

Insats mot målvaktsbolag

Baserat på en fördjupad analys av målvakter i bolagsstyrelser som Ekobrottsmyndigheten genomfört har myndigheten tillsammans med Kronofogdemyndigheten och Skatteverket utvecklat en arbetsmetod för att effektivisera bekämpningen av ekonomisk brottslighet i aktiebolag. Samarbetet syftar till att med en snabbare handläggning kunna försätta målvaktsbolag som systematiskt använts som verktyg för ekonomisk brottslighet i konkurs i ett tidigare skede än som annars skulle ha skett. Arbetsmetoden har inneburit ett genombrott när det gäller möjligheterna att få bort målvaktsbolag. Mellan maj och december 2018 har Ekobrottsmyndigheten skickat in 120 rapporter till Kronofogdemyndigheten med bolag som används eller kan komma att användas för brottslig verksamhet. Vid årsskiftet hade 72 av dessa bolag försatts i konkurs.

Insats mot punktskattebrott

Punktskattepliktiga varor har länge varit föremål för brottslighet i stor skala och bedöms vara en stor inkomstkälla för aktörer inom den organiserade brottsligheten. Ekobrottsmyndigheten har genomfört ett stort antal föreläsningar rörande punktskattebrottslighet kopplat till tobak i syfte att öka kunskapen om punktskatterelaterad brottslighet för främst kontroll- och tillsynsverksamheten hos polis, länsstyrelserna och kommunerna. Vissa av föreläsningarna genomfördes tillsammans med Skatteverket.

Bedömningen är att personer som arbetar med tillsyn av tobak och tobaksvaror fick bättre verktyg och kunskap att använda i sin tillsyn.

Insats mot Missing Trader Intra Community (MTIC)

MTIC kan på ett förenklat sätt beskrivas som bedrägeri med mervärdesskatt i samband med gränsöveröverskridande handel, s.k. momskaruseller. Enligt beräkningar från Europeiska kommissionen uppskattas EU:s medlemsstater gå miste om 170 miljarder euro årligen enbart när det gäller brottslighet avseende mervärdesskatt. Baserat på en analys av MTIC-brottsligheten har Ekobrottsmyndigheten tagit fram en åtgärdsplan för att förebygga brottsligheten.

Insats mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Ekobrottsmyndigheten ingår i Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Penningtvätt och finansiering av terrorism utgör allvarliga hot mot det finansiella systemet och dess institutioner. Genom penningtvätt ges kriminella aktörer en möjlighet att använda brottsvinster och verka bakom legitima fasader. Det finns inga säkra uppskattningar vad gäller penningtvätten i Sverige, men sannolikt rör det sig om mångmiljardbelopp som tvättas varje år.¹²

Ekobrottsmyndigheten har i samverkan med samordningsgruppen för penningtvätt, genomfört föreläsningar och seminarier för tillsynsmyndigheter och andra aktörer, t.ex. Länsstyrelserna,

¹² Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2019, En rapport av Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism, sid. 8

Revisorsinspektionen och kontanthandlare samt tagit fram informationsmaterial om penningtvätt inklusive varningsindikatorer specifikt för fastighetsmäklare och revisorer.

Insats mot svartarbete och annan brottslighet inom byggbranschen

Svart arbetskraft återfinns ofta inom arbetskraftsintensiva branscher som exempelvis bygg. Baserat på en kartläggning av byggbranschen i Stockholm har Ekobrottsmyndigheten tagit fram en åtgärdsplan samt ett metodstöd för att förebygga svartarbete och annan brottslighet inom byggbranschen. Ett flertal insatser har gjorts i Stockholmsområdet och myndigheten har för avsikt att implementera modellen nationellt.

Insats mot svartarbete och annan brottslighet inom ramen för infrastrukturprojekt

Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med Skatteverket påbörjat ett arbete för att kartlägga problematiken och utveckla en nationell åtgärdsplan, inklusive metodstöd, för att förebygga ekonomisk brottslighet inom ramen för upphandling avseende infrastrukturprojekten Ostlänken, Västlänken, Förbifart Stockholm och Flackarpsbanan. Målet med samverkan är att stärka Trafikverkets förmåga att undvika att oseriösa eller kriminella entreprenörer vinner upphandlingar samt att upptäcka eventuell ekonomisk brottslighet.

Insats mot illegala trafikskolor

Baserat på en regional kartläggning av fenomenet med svarta trafikskolor i Malmöregionen har olika brottsförebyggande insatser och samverkan initierats. Ekobrottsmyndigheten har handlagt två utredningar rörande omfattande brottslighet avseende så kallade svarta trafikskolor. Brottsligheten drabbar den seriösa delen av branschen hårt. Utredningarna har uppmärksammats i media och Ekobrottsmyndigheten har även spridit information och kunskap om företeelsen, vilket har lett till att ett flera olika åtgärder av bl.a. Trafikverket har vidtagits för att förhindra denna typ av brottslighet.

Insats mot försent upprättade årsredovisningar

Under 2018 inkom nära 10 000 ärenden till Ekobrottsmyndigheten, vilket är det största ärendeinflöde som hittills har registrerats under ett enskilt år. Bakgrunden till ökningen är i huvudsak ett stort antal anmälningar avseende försenade årsredovisningar.

Ekobrottsmyndigheten har därför tillsammans med Bolagsverket informerat om aktiebolags bokföringsskyldighet att upprätta en årsredovisning. Informationen riktade sig primärt till småföretagare som riskerar att begå brott genom oaktsamhet.

Tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm har Ekobrottsmyndigheten tagit fram en broschyr om stiftelsers bokföringsskyldighet att upprätta en årsredovisning. Detta har resulterat i att antalet försenade årsredovisningar från stiftelser till Länsstyrelsen i Stockholm har minskat med cirka två tredjedelar jämfört med 2017. Även andra länsstyrelser har börjat efterfråga broschyren för att kunna använda den i sin verksamhet.

Kunskapsspridning om ekonomisk brottslighet

Ofta upptäcks ekonomisk brottslighet av andra än Ekobrottsmyndigheten. Myndigheten arbetar därför med att sprida kunskap genom föreläsningar, utbildningar, seminarier.

Ekobrottsmyndigheten deltar regelbundet i Almedalen, bl.a. i rättsväsendets gemensamma dag och som experter i seminarier och paneldiskussioner som arrangerats av andra. Ekobrottsmyndigheten

deltar även årligen i Brottsförebyggande rådets konferens om lokalt brottsförebyggande arbete som utställare. Under 2018 års konferens arrangerade Ekobrottsmyndigheten ett seminarium med fokus på tobakstillsyn under rubriken Tillsyn som verktyg i kampen mot organiserad brottslighet. I maj 2019 deltog Ekobrottsmyndigheten i ett webinarium som arrangerades av Brå riktat mot Sveriges kommuner. Temat för seminariet var ”Hur vi med hjälp av tillsyn kan förebygga ekonomisk brottslighet”. På webinariet presenterades bl.a. en lista med varningssignaler och indikatorer på ekonomisk brottslighet till stöd vid offentlig upphandling.

Nationella brottsförebyggande samverkansforum

Ekonomisk brottslighet förekommer i alla branscher och sektorer. Vissa branscher är dock mer utsatta än andra som exempelvis bygg-, infrastruktur-, städ-, restaurang-, bemannings- och transportbranscherna. Ekobrottsmyndighetens samverkan utgår från identifierade riskbranscher och brottsområden. Ekobrottsmyndigheten medverkar i följande samverkansforum:

Stora branschgruppen

Uppdrag och syfte: Informera och påverka beslutsfattare för att förbättra villkoren för konkurrens på lika villkor

Sammanställande: Skatteverket

Deltagare: LO (Svenska Transportarbetareförbundet, Fastighetsanställda, GS-facket, Byggnadsarbetareförbundet, Kommunal, Sveriges Bygginstrumenter, Sveriges Åkeriföretag, Skogs- och Lantarbetsgivarförbundet SLA, Svenska Taxiförbundet, Sveriges Möbeltransportörers Förbund, Sveriges Tvätteriförbundet, Frisörföretagarna, Almega), Arbetsmiljöverket, Konkurrensverket, Migrationsverket, Ekobrottsmyndigheten

Sektorsamverkan sund konkurrens

Uppdrag och syfte: Skapa en byggsektor där företagen kan konkurrera på lika villkor

Sammanställande: Sveriges Bygginstrumenter

Deltagare: Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Stockholms byggmästareförening, Byggcheferna/Ledarna, Byggnadsarbetareförbundet, Plåt & Ventföretagen, Glasbranschföreningen, Installatörsföretagen, Maskinentreprenörerna, Målaresförbundet, Måleriföretagen i Sverige, Seko, Svenska Elektrikerförbundet

Samverkan mot ID-intrång

Uppdrag och syfte: Samverkan mot problematik omkring ID-missbruk, både statliga och privata aktörer

Sammanställande: Polismyndigheten/NBC Nationellt bedrägericenter

Deltagare: Bankföreningen, Bisnode, Bolagsverket, Brå, DHL, Det Norske Veritas, EBM Polismyndigheten, (NFC, Nationellt forensiskt center, Rättsavdelningen), Postnord, Skatteverket, SSF, Tele2, Transportstyrelsen, Åklagarmyndigheten, E-legnämnden, Svensk Handel

Nationella lönegarantigruppen

Uppdrag och syfte: Samverkan för att minska lönegarantibedrägerier

Sammanställande: Kronofogdemyndigheten

Deltagare: Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Kammarkollegiet, Ackordscentralen, REKON, Länsstyrelsen

Myndighetsgemensamt nätverk

Uppdrag och syfte: Informationsutbyte mellan utbetalande och rättsvårdande myndigheter för att stävja missbruk av utbetalande system

Sammanställande: Försäkringskassan

Deltagare: Arbetslöshetskassornas samorganisation, Pensionsmyndigheten, CSN, Migrationsverket, Sveriges kommuner och landsting, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Åklagarmyndigheten, Polisen, Ekobrottsmyndigheten

Policygrupp Städ

Uppdrag och syfte: Samverkan och informationsutbyte

Sammanställande: Almega

Deltagare: Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Kommunal, Migrationsverket, Fastighetsanställdas förbund

Policygrupp Taxi

Uppdrag och syfte: Motverka illegala och oseriösa taxitjänster

Sammanställande: Taxiförbundet

Deltagare: Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Polismyndigheten, Transportstyrelsen, Transportarbetarförbundet

Samverkansgruppen mot fakturabedrägerier

Uppdrag och syfte: Samverkan och informationsutbyte

Sammanställande: Svensk handel

Deltagare: Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Upplysningscentralen (UC), Företagarna, Kronofogden, Bankföreningen, Polismyndigheten (NBC Nationellt bedrägericenter)

Nationell samverkansgrupp tobak

Uppdrag och syfte: Motverka illegal hantering av tobak

Sammanställande: Skatteverket

Deltagare: Polismyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län, Folkhälsomyndigheten

Nationell samverkansgrupp alkohol

Uppdrag och syfte: Motverka illegal införsel av alkohol

Sammanställande: Systembolaget

Deltagare: Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Tullverket

Delegationen för korrekta utbetalningar

Uppdrag och syfte: Motverka överutnyttjande av välfärdssystemet

Sammanställande: Delegationens kansli

Deltagare: Migrationsverket, Arbetslöshetsförsäkringen, Åklagarmyndigheten, Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Pensionsmyndigheten, Försäkringskassan, Polismyndigheten (NBC), Centrala studiestödsnämnden, Sveriges Kommuner och Landsting, Statskontoret, Brottsförebyggande rådet, Ekonomistyrningsverket, Kronofogdemyndigheten, Konkurrensverket, Socialstyrelsen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Örebro län samt ex. perter från Regeringskansliet

Arbetsgruppen för att motverka brott mot välfärden

Uppdrag och syfte: Förbättrad hantering av bidragsbrott

Sammanställande: Polisen

Deltagare: Centrala studiestödsnämnden, Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Åklagarmyndigheten, Arbetsförmedlingen, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Tullverket

Nationell samverkansgrupp mot illegal förarutbildning ("svarta trafikskolor")

Uppdrag och syfte: Informationsutbyte och samordning av insatser som rör regelefterlevnad

Sammanställande: Transportstyrelsen

Deltagare: Trafikverket, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten

Penningtvättsnätverket

Uppdrag och syfte: Samverkan och informationsutbyte

Sammanställande: Skatteverket

Deltagare: Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Polismyndigheten (NBC/NOA/Fipo), Säkerhetspolisen, Bolagsverket, Åklagarmyndigheten, Spelinspektionen, Länsstyrelsen i Stockholms län

Samverkanskansliet mot penningtvätt

Uppdrag och syfte: Årligen ta fram en nationell riskbedömning och samordna brottsförebyggande åtgärder

Sammanställande: Polismyndigheten

Deltagare: Bolagsverket, Brottsförebyggande rådet, Ekobrottsmyndigheten, Fastighetsmäklarinspektionen, Finansinspektionen, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Polismyndigheten, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Spelinspektionen, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten